



(XLVIII.)

A' Tsászári és Királyi Felség' Kegyelemével

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 19. Juniusban. 1795.

Elegyes Aproságok.

Petersburghol. — A' 12 első és 6 közép szerű Orosz hadakozó hajók, minekutánna 12 első nagyságu Anglus hajókkal öfzve-tsatolódnak, az után Anglus Zászlós-Kapitányoknak vezérlések alatt, a' Hollandusokkal szomszédos tengereken fognak tsatázni.

Hollandiából. — A' Rendek, Hazafi Paulus Pétert és Lestevenont vállasztották vólt. előbb ki, hogy a' Szövetség' helybe-hagyását Párisba el-vigyék; hanem Paulus azt mondván; hogy az Anglusok, Hollandia ellen igen készűlnek; hogy ezek ellen, a' Hollandus hajós fereget is ki-evezéshez kell készíteni; s-hogy egy szóval, ha ő el-megyen hazul, könnyen valami fogyatkozás eshetik a' készűletben: erre néz-

C c c



ve az után *Grasfeld* és *Sittes* küldettek-el. *Junius* 1-sőjére *Párisból* is el-érkezett a' Kurir azzal a' hírrel; hogy a' Convent is helybe hagyta a' Szövétseget. A' *Hágaiak* eünek a' hírnek első hallására egyszerűben harangozni kezdettenek. — Gen. *Daendels* és *Dümonceau*, vízfza érkeztek *Párisból*. — Az öfzvegyülendő *Batavus Nemz. Conventnek* organizálódásáról, még csak annyit tudunk, hogy annak plánuma 8 Capitulumokból, és 118 Artikulusokból áll; s-hogy melyik capitulum, mit foglal magában, p. o: hogy öfztársék-fel a' nép? miértügy és nem más-képpen? Kinek vagyon a' Kép-viselő válafztáshoz jusza? Mitsoda szám-adáfsal tartozzanak a' Kép-viselők? Mennyi ideig tartson a' Convent? s. a. t: — de ezekről ez után többet.

Spányol országbol. — A' 12-diki Majusi *Madridi* levelek szerént, a' békefésés tekintetek naponként tünnek. Közlebről is egy Királyi Rendeles által leg nagyobb keményseggel meg-parantsoltatott, hogy a' templomok-beli minden ezüst, melly nélkül csak valahogy el-lehemi, a' Királyi kaisába beadattassék. *Kadixban* 30 millió *Realok* rakattak hajóra, és *Londonba* vitetnek, a' melly a' *Madridi* és *Londoni* Kabinétok közt való barátságának bizonyos jele. A' *Frantziák* az ellenséges pufzítást el-kezdettek. Egy 52 *Emigránsokból* álló sereget is egyszerűben el-ögtak, és *Pamplóna* östromához készülnek.

Frantzia Ország.

Nevezetesebb *Decretomai* a' Conventnek az újabbak közzül, ezek: —

A' *Revolucziómale Forumok*, az egész országban mindenütt egyszerűben el-tövolternek. Eddig, a' *Revolucziónak* akar melly ága-boga ellen hibázott személyek, ez elibe a' *Revolucziómale Forum* elibe citáltattak. Mind ezek a' bünösök *Május* 31-dikétől fogva a' minden *Departamentomokban* fenn-álló közőnséges *Criminále Forumok* elibe tartoznak. — Az el-vádóltatott *Nemzeti Kép-viselők*, azokban a' *Departamentomokban* sententziáztatnak-meg, a' hova az ö *Procefsusokat* a' a' Conventnek *relegálni* (külteni) tettzik. — *Jun.* 1-sőjén ismét 9 olyan *Kép-viselőknek* árestaltatását decretálta a' Convent, a' kik a'

Jákobinus időben, az országnak ez vagy amaz részeiben Biztosok lévén, magokat az akkori idő-beli kegyetlenkedések által esmeretefsé tették. — Ezek közt vagyon, *Lacoste*, *Baudot*, *Le-Jeun*, *Sergent*, s. a. t. — *Le-Jeun*, *Culinaris Giljotint* tartott (a' vád szerént) és azzal ölette a' tsirkéket a' konyhára.

Melley siska lépésekkel mennyen közönségesen szólva a' *Convent*, a' *Jákobinuság*, vagy (a' mint most inkább nevezni akarják) *Terroristaság* nyakaszegésiben elő-felé, abból meg lehet itélni, hogy az x-ső Aprilisi támadástól fogva, 64 *Convent*-beli Képviselőket árestálatott mint *Terroristákat*, a' kiket vagy már rész szerént meg-öletett, vagy számkivetésbe küldött, vagy pedig tömletzekre rakatott. A' többek, a' kik még e'-félék volnának a' *Conventben*, már most nem merik a' rendet háborgatni: noha egyéb aránt ezek nintsenek most olyan rettegésben, mint a' milyenben a' *Terroristák* ideje alatt, a' *Moderatisták* voltak. Minden dolgok felett egymással ellenkező vetélkedéseket lehet hallani. Az országból azonban minden felől jönnek bé a' fok ösztönöző irások, az iránt, hogy a' *Convent* hadgyon béket a' félig-meddig való eszközöknek, és az igen nagy engedelmeiséget fére tévén, egyszeriben vessen véget a' *Jákobinusok* országának.

A' Nemzeti jofzágokrol decretálta a' *Convent*, hogy minden darabját ezeknek annak adgya-el, a' ki az 1790-dik-beli esztendei jövedelmit, 75-fzör meg-fizetti. — p. o: egy olyan darab jofzágot, mellyből az 1790-dik esztendőben 1000 Livrák bé-jötteenek, 75 ezer Livrakon lehet meg-vásárolni. Ezen *normális* árra a' jofzágoknak, egélszfen *Afsignátákkal* fizetik-le, 3 idő-fzakaszokban, és a' kafsába vizfsza jövő *Afsignáták*, mind el-égettetnek. — Ez az a' leg új-jab eszköz, melley szerént remélli a' *Convent*, hogy az *Afsignátáknak* igen nagy számat el-fogyaszthattya, és tsak nem semmivé lett bétsit, vizfsza szerezheti. — Ezen kívül még egy más projectommal is viselős a' *Finántz-Commissió*, a' mellyben előre öly nagy bizodalrát helyhezteti, hogy az által 3



hónapok alatt telyes betsit vizsgálja fogja az Assignátáknak szerezni. Ezt a titkot a Commissió tagjai közül még csak 4-gyen tudgyák, s-nem is akarják addig senkinek ki-jelenteni, a' míg a' magok találmányokat minden akadály nélkül egyfzeriben munkába nem vehetik. — Ez tehát még titok, és nem Ujjság.

Az idegenek sürgetésire nézve is hozott a' Convent egy nevezetes Decretomot; hogy t. i. az eddig való Systema alatt *Sequestrum* alá tétetett minden *Capitalisok*, s-más egyéb jofzágok, a' *Sequestrum* alóll ki-vétetődgyenek, és azoknak eddig benn-maradtott interesseik is, a' tulajdonosoknak mind vizsgálja fizetődgyenek. Még csak a' Frantzia Respublikával háboruban lévő Hatalmaságok Jobbágyainak javai sintsenek ezen Decretom alóll ki-vétetettve. Leg alább semmi különös emlekezet sintsen azok felóll tétetettve. A' Bánkósok, és minden Vexelesek, s-ezeknek Ágensei, rendelést vettek, hogy ezen Decretom-felóll azokat tudósítsák, a' kikhez ók Biztosi függessel vannak. — Ezen Decretom által a' *Commercium*-beli hitelt akarja a' Convent a' Frantzia Nemzetnek ujra vizsgálja szerezni.

A' *Parisiaknak* az a' tsudállatos szokások véte-tik észre, hogy sokakat az után szoktanak szálni, mikor már giljotinérozták. Egy *Párisi Journalista* szánakozva így ír *Quinetről*, a' ki a' Kép-viselő *Ferraud* fejit lántsába szúrva széllyel hordozta: — „Ez a' semmi ember egy rongyos Ördög volt. Négy gyermekei maradtak. A' szegénység kénfzeritette és mások bészellették reá, hogy egy 50 Livrás *Assignatáért* a' *Ferraud* fejit széllyel hordozza.

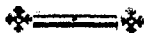
A' *Párisi* fegyveres fereg' Stábja, a' fő Vezé-vel Generál *Menouval* együtt, a' Convent előtt megjelenvén, ennek az utóbbi történetek' jó végéért szerentsét kívánt. A' Convent Praefesse atyafiságos tsókot adott a' Generálisnak, a' Convent pedig meghatározta, hogy néki egy egész katona készületet adgyon ajándékba.

A' Kép-viselő *Ferraud* halotti tisztelete így tétetett-meg: — A' Convent palotája tserfa koszorúk-



kal fel-ékesítettvén, egy koporsó tététt elő. A' Convent' tagjai mind gyászban jelentenek-meg. Közöttök, éppen a' Praefessel által ellenben, az idegen Követek ültek. Egy nagy számu muzsikáló fereg tábori szomoru nótákat muzsikált. *Louvet*, mint *Parentáló*, az oráló székbe fel-álván, a' muzsikának el-szünése után, hozzá fogott a' 20-dik Májusi lárma-nak le-írásához. Az után *Ferraud*-ról beszélt. Elő hozta azokat a' szavakat is, a' mellyeket *Ferraud* a' maga meg-ölettetése előtt utóljára mondott: — „Az én mejjem (igy szólott *Ferraud* az ötet meg-ölni akarokhoz) nem egyszer vére-fsedett-meg az ellenség' verétől, és seb-hellyekkel vagyou bé-fedeztetve. Által adom néktek az én életemet; döfjeteK kerelztül! de, tiszteljétek a' *Törvényeknek Szentek'-szentyit.*” — Elő hördotta továbbá *Louvet* azokat a' tetteit *Ferraud*-nak, a' mellyeket a' *Spanyol* széleken, és a' *Rénusnál*, *Worms*-nak, *Coblentz*-nek, s-a' *Manheimi Rénus-sántzának* meg-vételekor tselekedett. — A' külső Követeknek a' lárma' alkalmatofságával a' Conventhez mutatott barátságokat is meg-köszömvén *Louvet*, egyebek között ezeket is mondotta nékiek: — „Ha az ellenséges Státusok mi velünk némü-némü egyefésre kívánnának lépni: nem azt fognók nékiek mondani, hogy a' Frantzia nép meg-győzhetetlen, hanem tsak azt, hogy egy ilyen néppel tsatázni, egy kevésé veszedelmes dolog, s. a. t. — Utóljára egy Követség küldetett a' *Ferraud'* temető sirjához, hogy az ő sir-halmának kövire rendeltetett felyül-írást fel mettzesse.

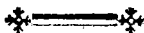
Barrert addig kergeti a' *Giljotin*, míg egyszer tsak utol éri. Ugy írnak, hogy azok a' Követek, a' kik az *Oleron* szigetire olyan tzállal küldetettek volt el, hogy a' *Guyana* felé el-evezni készülő *Barrer*, *Collot*, és *Billód* compániát, él nem botsátván, a' büntetésre vízfsza terittsék, tsak *Barrert* találták ott, mivel a' más kettők már el-indultak volc. *Barrer* is tsak jó szelet várt, és mindgyár el-indult volna. — A' Conventnek egyik tagja halván *Barreről* ezt a' hír-adást, talám tréfálkodni akart, és így szólott: — *nem első dolga Barrernek az, hogy magát a' szélhez alkalmaztassa.*



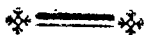
A n g l i a.

Pitt ismét egy nevezetes remekit adá az ékes-fzallás' győző erejinek Május' 27-dikén. A' vetélkedés a' Frantziákkal való békellés vagy nem-békellés felett folyt. *Wilberforce*, az *Alsó Ház'* elibe terjesztette a' maga projectomát, a' mellyről már régen igeretet tett vólt. A' *fel-tételt* ilyen formába öltöztetve adta elő: — „A' Frantziáknak mostani környü-
 „lállásai nem akadalgostathatnák-meg a' mi Ország-
 „ló ízékünket abban, hogy a' közönséges békeféségről
 „projectomokat tegyen, s-hogy *Nagy Britannianak*
 „hasznos lenne Frantzia országgal békeféséget kötni,
 „fel-téven, hogy ha az, jó és ditsőséges módon meg-
 „eshetnék. „ — A' Pitt beszéde ezen állatás ellen, fokkal fontosabb vólt, hogy-sem a' kötényülállásos elő-hozást meg ne érdemlené: hanem, az abban lévő erőnek jobb fel-vehetése végett, az ellenkezők' beszédeikből is szükséges némelly dolgokat előre bótátanunk.

„Az oka annak (igy szoll *Wilberforce*), hogy ő ezt a' fontos projectomot ilyen sokáig halasztotta, az vólt, mivel az ember azzal az édes reménsséggel hízkelkedett magának; hogy a' Ministerek már, vagy békeféséges traktálásba elegyedtek, vagy miél hamarább hozzá fognak ahoz kezdeni. De, ezen reménsségben az ember meg-tsalattatottnak lenni találja magát, pedig ő a' jelen való időt olyanak gondolja lenni, a' midőn a' békeféségnek meg-kötésivel sietni kell. Ha szintén mi a' tengeri tsatázás-beli elsőséget még eddig meg-tartottuk is, lehet attól félni, hogy, mivel a' Frantziák' tengeri ereje a' *Hollandusokkal* való Szövetség által igen nagyot nevededett, már most a' Respublikánusok egybe vetett erővel fogják a' mi hajós seregeinket meg-támadni, annyival is inkább pedig, hogy a' *Hollandusok'* hadi hajói már most nem fognak a' kereskedő hajóknak fedezésivel foglaltoskodni. A' Tsaszári Udvar úgy jelentette-ki magát a' Német birodalom-beli Gyülés előtt, hogy a' Frantziákkal traktálni akar; a' melly jelentést akkor, a'



midőn már a' Német Fejedelmek' Contingentziájitol és a' Prufsus fegittségtől a' kötendő békefég által meg-fofztatik, ha fzfintén a' hadat mint *Magyar* és *Cseh* Király még folytathatná is, én még sem egyeztetetem meg a' magam gondolatomban azzal az egyezéfsel, mellynek al-irása által magát *Ángliának* úgy jelentette-ki, hogy a' hadat tovább is folytatni fogja, ha tsak azt fel nem teszen, hogy a' Tsáfzári Fefség a' békefégét valosággal akarja. *Spanyol* orfzág ki-ürefsedett, és traktába elegyedett. *Sárdniatol* semmit nem várhatunk. Az *Orosz* birodalomtol ugyan reméll még az ember segítséget: de ha fzfintén a' *Politika* az ilyen Szövetséget javasolja is, tsak ugyan más tekintetben sokat lehetne ellene mondani. „ — „ Minthogy *Frantzia* orfzágnak már most nem *ollyan* sok ellenségei, és az oltalmazásra nem olyan hofzfu határ-lineája vagyon: leg alább 2 vagy 3 fzfáz ezér embereket gyűlythet egy punktumra öfzfze. Ki-eheztetni *Frantzia* orfzágot nem lehet. A' *Neutrálisok* vízfnek neki gabonát. Az aratás is az ajtó előtt vagyon. Az ő feregei még most is az elobbi fzfabatság' tuzitol elevenittetnek. A' *Vende*, és a' *Chouánsok*, meg-adták magokat. *Swétzia*, *Toskána*, *Prüfsia*, a' *Republikát* meg-esmerték, és a' *Convent*, a' mint a' *Jákobinusoknak* utóbb meg-folytódott lármája is bizonyittya a' maga tekintetiben meg-mozgathatatlan. *Nap-nyugoti Indiában* keveset nyerhetünk, de veszfthetünk ezen had által; s-a' *St. Domingo* és *Guadeloupe* fzfigetein fel-fegyverkezett Rab-fzfolgák, tanuságunkra fzfolgálhatnak, melly igen kellefsék tulajdon magunk' birtokainak bátorságba való helyheztetése felöll gondoskodunk. *Nap-keleti Indiában* ugyan nagyobb bátorságban vagyunk, de ki vállal kezefséget nekünk arról, hogy az *Indus* Printzek', és a' *Hollándusok'* emberei, ellenünk fel nem kelnek. Az *Ánglus* nép is nem kevesebbé akarja a' békefégét; és a' milyen rettentők lehetnek reá nézve a' had-folytatásának következése, éppen olyan jó minkája vagyon reájok nézve még tsak annak a' gondolatnak is, hogy az Orfzáglo-fzék végezetre a' békes-



ség' úttját elő veszi. „ — „ Azt modgya az ember, hogy Frantzia ország nem győzheti-ki sokáig: de mikor jő el az az idő, a' midőn kintses-tárjának és feregeinek folyamattya meg-fogyatkozik? Ezt eddig, ez-tendőről ez-tendőre, hónapról hónapra, hiába várta az ember. Tartani lehet, hogy egész *Europát* egy közönséges háburunak tüze borittya-el, ha az *Orosz* és *Török* birodalom ellenkező lépést talál tenni. Szorgalmatoskodgyunk tehát a' magunk javán; neveljük belső segítő-kútfejeinket; a' jó erköltsöket mozdítsuk elő; a' külső szövetkezésektől ójzuk magunkat; és a' békeféségnek áldásait a' háboru-beli insegeknek tegyük elibe. Ismerjük szabadnak lenni Frantzia országot — és, a' békeféség' olaj-ágának bizonyoson a' leg fzebb gyümöltseit fogjuk szemlelni. „

Windham, a' Hadi Secretarius, a' következendő okokból mondott ellene a' *Wilberforce*' projectomának: — „ A' békeféség' helyre való állásából következő vesztesést is meg kell gondolni, nem tsak a' hafznot. Valyon ha fegyverféséinket haza botsáttjuk, el-értük-e' az által az *Arcadiai* tsendes időket? A' Frantziák' mostani mérséklettsége, nem principiumok szerént való, hanem tsak kételenség, és így is elég véres. Nem vehetünk-e' abból a' történetből is valami tanuságot, hogy közelébbről is egy lármázó csoport a' Conventbe bé-rontván, egy Kép-viselőnek a' fejit lántsába szurva hordozta széllyel: és úgy beszélt a' Præsessel. Igaz ugyan, hogy némelly Szövetségféséink el-távaztak a' hadi Teatromról; de, hát az *Orosz* birodalom' segítsége olly kitsit érde-e'? Az ugyan bizonyos dolog, hogy az ellenséges erő' *Tenger-járásának* (a' Frantziák' erejének) éppen most vagyon leg keményebb *ki-omlása* (*Fluxus*); de bé következik már az ő *viszsa-folyása* (*Refluxus*) is. „ — Utoljára illyen szókkal rekesztette-bé *Windham* a' maga beszédit: — „ Tsak *Jakobinus* kívánhattya most a' meg-békéllést. „

Fel-szollalt *Fox* is, hofzfazon beszéllvén a' háboru és a' Minister ellen. A' *Prussus* Király' és

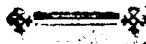
Toskánai Hertzeg' meg-békéllésit ditsérte. — „Mi (úgy mond) *Hollandiát* meg-akartak tartani; és ez oda vegyon. Mi magunknak a' *Nap-nyugoti Indiai* szigetekben akartunk elég-tételt venni, de ezeket visszavettük tőlünk. A' N. Császár bizonyosan békeféséget fog kötni a' *Német* birodalomra nézve; és engem arról tettek bizonyosá, hogy *Sir Edennek* Frantzia országban tudtára adottott légyen, hogy a' Frantziák *Ángliával*, ha szintén Monárchia is az, meg fognak békélleni. — A' Frantzia Revolutziót a' mi illeti, erről, ki-vévén a' pártosok által el-követett kegyetlenségeket, s-a' valóságos Politikától való némelly el-távazásokat, mellyeket soha helybe nem hagyott, most is úgy ítél t'ox, mint mászszor. — „Az *Orosz* Császárné (mond Fox továbbá) már régi Frigyesünk nekünk: miért nem tett eddig valamit? Egyedül *Ánglia* nem akar e' meg-szünni, ezen hadnak folytatása által, az egyenetlenkedésnek szövetségit minden *Europai* szigetekben gyúlytogatni? Vár-patakoknak kell e' folyni, és nekünk minden kintsünket ki kell e' adnunk egy tzelért, mellyet még is el nem érhetünk? Nagy hasonlatosága vegyon a' mostani hadnak az *Ámerikai* háboruhoz; és éppen úgy fog bé-végződni, mint az. — Azt is vitatta Fox utoljára, hogy a' Frantziákkal való Szövetség, az ő Respublikai indulattyyokra nézve, sokkal hasznosabb lenne *Ángliának*, mint másokkal.

Most már fel-állott Pitt is, és ha valaha remeket mondott: most bizonyosan nem kisebb ditsőségre vált, a' mai *criticus* környülállások között a' had' további folytatásának szükséges voltát illy ki-keresett erősségekkel vitatni tudni, és, a' mint a' végső voxolásból ki-tettzik, meg is bizonyítani: — „*Hollandiának* el-veiztése (úgy mond) már sokszor szóban förgött. Ideje volna már egyszer azt is meg-visgálni, hogy nem háromlott e' egész *Europára* végzetlen haszon abból, hogy a' Frantziák, tsak rend kívül való erőlködés által juthattak *Hollandiához*; a' mi is már ez előtt a' esztendőkkal bizonyosan megtörtént volna, ha tsak *Ánglia* közbe nem léptetett



vólna. *Hollandiának* terhes dolog ugyan, de a' világra nézve szerentsés környülállás az, hogy *Hollandia* nem a' maga boldog állapottyában egyesült Frantzia országgal. Én meg-vallom, hogy a' Fejedelmek' *Coalitziója* gyengült és keskenyedett — de ezért a' Frantziákkal traktálásba elegyedni, még most hebehurgyaság vólna, noha más felől magam is úgy itélek, hogy ez már nintsen igen távol. — De nem akarok a' főbb kérdéstől el-távazni: — *Valyon egy jó és ditsőséges békefséget, a' melly minden háborunak végső célja szokott lenni, traktálás által-e', a'-vagy inkább a' háborunak folytása által erhetünk most hamarabb el? s-nem leszen e' ezen békefség állandóbb; ha a' traktálásnak kezdésire és folytatására, kedvezőbb alkalmatosságot várunk? Ha a' kérdés így tétetik-fel, így egyszeriben el-enyésznek a' békefségnek áldásait magokba foglaló minden Declamatziók, a' melly áldásokat így, kivált Angliában, a' hol az utóbbi *Ámerikai* háboru után bé-következett békefség, nem csak hogy a' leg méjebb sebeket bé-gyogyította, hanem az egész országot a' leg virágzóbb állapotba helyhezette, fenki kétségbe hozni nem fogja. Én tehát azt erősitem, hogy a' jelen való háboruban, a' végig tartó erőlködés, sokkal hafzosabb következésü leszen, hogy-sem a' traktálásnak akar mi némü mostani meg-probálása. Nagy büitsefség az, a' melly szerént a' mi *Constitutzió*nk, a' *Koronára* és az ő *Ministeriumára* bizta a' békefség-kötést. Mi okon akar tehát a' Törvény-hozó Hatalom (a' Parlamentom) most még is elő-állani, és, vagy békefséges Traktához kezdeni, a' vagy azt elfogadni, a' nélkül, hogy a' Frantzia Országoló-szék még csak egy intést is tett vólna. A' mostani Frantzia Convent' *publicitása* (igazgatás-beli nyilván való módgya), sok rettenetes rendeletlenségeknek vól a' kút-feje; és én nem akarnám remélleni, hogy valaki a' *Britannusok' Conventtyit*, a' melly a' Despotismustól éppen annyira távol vagyon mint a' Fejetlensegtől, a' Frantziák' Conventyivel hasonlitaná öszve. Éppen ilyen szelesen kell-e' tennünk a' traktálásnak elő lépésit? a'-vagy nem ezerfer jobb*

lefzen-e', a' hadat hathatóson folytatván, az ország-
 ló-székre bízunk, hogy a' békéllésre való leg jobb
 alkalmatósághoz nyúljon hozzá. A' *Parlamentom*
 már rég tette ezt a' végzést, mellyre nézve nem
 mondhat magának ellene. Vagy talám az óta változ-
 tak annyira meg az idő-beli környülállások, hogy a'
 Traktálás már most kívánatosabb dolog volna? „ —
 „Frantzia Ország most még gyengültebb. Nem hafz-
 nálhatta a' maga győzedelmeit; és mi ötet minden
 napokon terhelebb állapotra láttyuk jutni. De te-
 gyük-fel, hogy magunk is úgy el-gyengültünk vol-
 na: hát ezért kétségbe-esésre bortsáttjuk-e' magunkat,
 és, mint *Hollandia*, azt akarjuk-e' el-várni, mi né-
 mü kár-póltolást kívánnyon töllünk Frantzia ország? „
 — „Ne felejtkezzünk-el azokról az okokról, a' mel-
 lyek meg-akadályoztatnak bennünket abban, hogy
 Frantzia országot Republikának lenni meg-esmérjük.
 Mi nem akartunk, 16-dik *Lajosnak* meg-ölettetése
 után, azzal az ország-ló-székkel öfzve bortsátkozni, a'
 kinek kezei még, az ő Fejedelminek vériverel nedvesek
 voltak. Meg-akarnátok-e' magatokat egy olyan Res-
 publikának meg-esmerésével motskólni, a' mellynek
 függetlensége, Európában minden független népeket
 el-ronthatna. En egy ilyen Republikát meg-esmer-
 ni nem akarok. „ — „Ha a' Tsáfszárnak a' Német Gyülés-
 hez intézett jelentése igazi, ez ötet tsak úgy köte-
 lezheti, mint a' Birodalom' Fejit, de mint *Magya-
 rok* és *Chehek* Királya, magában dólgozhatnak. Az
 a' környülállás, hogy, mint Feje a' Birodalomnak,
 a' *Prussus* közben-járás által eszközöltethető magá-
 nos békefséget, a' Német Constitutzió' meg-jukadoz-
 tatódásának el-távoztatása végett, meg-akadályoztas-
 sa, reá veheti ötet arra, hogy mint Tsáfszár békefséget
 köfsön. „ — „Mondgyák, hogy a' *Vendei* és *Chouan-
 sokkal* való Frantzia háborunak vége vagyon. De, ha a'
 hírek igazak: ezek a' tartományok a' Frantzia Respubli-
 kától nem függő tartományoknak maradnak, a' mi is azt
 jelenti, hogy a' Frantzia Respublika gyengébb, hogy
 sem ezeket járom alá halythatná. „ — „*Hollandia*
 ugyan, az egyezés sferént, 12 első nagyságu, és 18
 közép-szerü hadakező. hajókat ad a' Frantziáknak.



Hanem ez a' környüllállás is kedvezőb *Ángliára* nézve most, mint-fem akkor lett volna, a' midőn a' Frantziák a' *Hollandiai* határokat előbbfőz elborították vólt. Talám csak adgya már elő magát a' dolgoknak valami olyan változott ábrázat ya, a' melly alkalmasabb leszen a' traktálásra, mint a' mostani. A' *Terroristák*' *Systemájának* *Párisi* megbakásával, a' melly által az ország olly nagy erőt látatott vólt magának nyerni, nem tüntenek ugyan a' Frantziák' akkori erejének minden okai egyszeriben egészfszen el: hanem más felől, a' ki az ő feregeiknek számát, és azoknak munkáit, magazinumaiknak állapottyát, az ő Requisitziojikat, s-Finántziájokat, megtekinti, és a' Convent-tagjainak orátziójit olvassa, nem tagadhattya, hogy az ő orájok' machinája, lassan-lassan le-folyni és akadozni kezd. Még most 100 Livra *Afignátaért*, nem adnak 5 Livránál több kész pénzt. Az ő költségek mérték nélkül való. Az utóbbi hónap alatt 27 millió Font Sterlingeget adtanak-ki. Ez több, mint a' mennyi Angliának egész elztendőre kívántatik. Az ő költségek, e' szerént a' mérték szerént, egy elztendő alatt 327 millió font Sterlingekre megyen, a' melly summa nagyobb, mint a' *Nagy Britannián* fekvő egész adósság-massa. Az ő kereskedések egészfszen elaludt, és minden dolgokba *Bánkérót* elegyíti magát. En ez előtt egy pár órákkal vettem bizonyos tudósítást, hogy az eleség' arra olyan magas gráditsra lépett közöttök, melly miatt femmi fontos munkához nem kezdnetnek. — Sem tengeri sem szárazon való erejeket, nem tarthattyák ezen túl eleséggel olyan rendszeren, mint eddig. *Paris*' városa a' *Rénus* felől kap még valami kevés eleséget. A' panasz és békételenség közönséges dolog köztök. Mi fog ezeknek a' vége lenni? én nem tudom; de úgy itélek, hogy talám hamar meg-változtattyák a' dolgok' ábrázattyát, a' mikor a' közönséges békefségnek *Traktája* is, kedvezőbb leszen az *Europai* jó rendi Coasfitutziókhöz. Kéntenithettyük ugyan mi most is őket a' békefségre: de jobb leszfűljük-ki a' dolgot végig; mert így jobban tzelunkra jutunk. Gondoljátok-meg ellenbeu a' mi virágzó ál-

lapotunkat, a' háboruval el-kerülhetetlenül öfzve-köt-
 tetve lévő egyetlen egy nehéz terhet ki-véve. Ha-
 sonlitsátok öfzve a' mi költségünket, jövedelmünket,
 manufaktúráinkat, kereskedésünket, a' szerentsétlen
 Frantziákéval; és ekkor modgyátok-meg nékem, el-
 vesztethitek-e' a' bátorságot, és reménséget? A' mi
Taxáinkat önként fizeti a' nép, mikor ellensé-
 geinknél minden, sajtolás, kényszerítés, és ragadozás
 által megyen. Még egyfzer vízfzonozom, hogy a'
 traktálásra alkalmasabb idő-pontot várok. A' hadnak
 még egy rövid időig való folytatása, erőfs, állandó,
 és ditsőfseges békefségre fog bennünket fegélleni. „

A' *Voxoláskor* Pitt ellen 86, mellette 201 *Vo-
 tumok* — és így 115-tön voltanak többek mellette,
 mint ellene.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Más nap (28-dikban) a' Tsáfzárnak ígértetett
Költsön, és az *Anglus* Udvarnak a' Tsáfzári Udvar-
 ral Május' 4-dikén *Bétsben* köttetett *Corventziója* ho-
 zódott elő, ajánlván Pitt a' Parlamentomnak, hogy
 a' Tsáfzárnak *Londonban* költsönözéndő 4 millió 600
 ezer font *Sterlingek* (valami 46 millió Forintok) in-
 terefsinek fel-efztendőként való meg-fizetesiért ál-
 jon a' Parlamentom. — „Az ezen *Költsönt* közeléb-
 ről illető környülállásások (mond Pitt) már tudva
 vagynak a' Parlamentom előtt; a' mi pedig ezen fum-
 mának bátorságban való létit illeti, a' maga örökös
 jövedelmeit köti-le zálogul érette a' Tsáfzár, és a'
Bétsi Ts. Bánkóban is ennél fokkal nagyobb fümna
 vagyon le-téve. — Fox, s-több mások, ellene mon-
 dottak ugyan *Pittnek* ebben is, hanem a' voxolásban,
 34-nyel voltak több *Votumok* Pitt mellett, mint
 ellene. — A' most említett *Conventzió*nak 7 Fel-té-
 telei vagynak, és fümháson ezeket foglalják magok-
 ban: — Az *Anglus* Király, elibe terjeszteti a' Parla-
 mentomnak, hogy az ezen fel-vejéndő 4.600,000 font
Sterlingekért fél-fél efztendőként fizetendő *Dividen-
 dum* iránt kezefséget vállaljon. A' Tsáfzári Felség erre
 a' tekintetre nézve legalább 200 ezer fegyveres em-
 bert állitt-ki, a' maga táborában a' közönséges ellen-



ség ellen; és ezt a' számat; a' mint tsak leher, nevelni fogja. A' Tsáfzár bizodalommal s-kedvesen el-fogad, az egyet-értésnek, és a' munka' könnyebbitésinek kedviért, *Anglus* Stab-tifzteket s-más hiteles személfyeket is a' maga táborainál: hasonló-képpen fogadtatván az a' Tsáfzári tífzt, vagy más meg-bizott személfly is az *Anglusoktól*, a' kit a' Tsáfzári Felség az *Anglus* feregekhez talál küldeni. s. a. t.

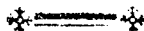
Moguntzia alól így írnak hozzánk a' Nador
Ispány' Huszár Regementyiből:

„ Szerentséssen meg-érkezvén *Brentsán János* Kapitány Ur, az *Erdélyből* ki-indult *Transportal* a' nemes Regementhez, éppen *Máintzhoz*, *Husvét* első napján: nagy örömmel fogadtatott az egész vitézségtől, és Tisztektől. Különös ditséretet nyert *Brentsán* Kapitány Ur, Báró *Szent-Kereszti* Oberster Ur' s-a' több Stabális Tifzt Uraktól is, az ifjú vitézeknek egészséges és jó állapotban való fel-hozásáért, úgy a' sok ifjú s-tanulatlan lovak' jól rendelésiért, mellyek noha útnak szokatlanok voltak, még is egész télelshidegbe, sárba, hóba masérozván, minden sérelen nélkül fel-hozattattak, úgy, hogy az egész *Transportban*, sem egy beteg ember, sem egy maródi vagy túros hátú ló, nem találtatott, s-ugyan ezért ditséretet s-méltán is *Brentsán* Kapitány Ur egész a' meg-elégedésig. — A' melly nap meg-érkeztek, az az *Husvét* napján, *Máintznál* kegyetlen ágyú menydörgések hallattattak; kérdezvén a' frissen érkezett vitézek, hogy valyon mi féle ágyúzás volna az, azt felelte *Brentsán* Kapitány Ur: „ látjátok fiam! „ halván az ellenség mitsoda bátor ifjak jöttetek most „ fel, ágyu ropogással teszi-meg a' hozzánk való tífz- „ teletet s-örvendetes jelt. Ugyan tsak ezen a' napon némelly más itt fekvő Regement-beliek, *Kaláts* és *piros tolyas* helyett, golyobisra talátnak.“ — (de, ezekről a' történetekről, a' milyen volt t. i: a' *Hartenbergnek* el-foglaltatása is, s-több e'-félék, már másfizor bővön írtak az Ujjságok.)

Magyar Ország.

Kassa. Junius' 8-dik napján. „A' mi ujjságaink mind olyan hitványok, hogy valóban most se tudom mit szedjek-ki a' fok szemét közzül. Az idő' járása nállunk is tsak olyan volt eüdig, mint *Béts* körül. A' Májusi derek, igen meg-tsipkedték nem tsak a' *Kassai* szöllöket, hanem még a' *Hegy-allyaikat* is, ellenben a' *Szikszaraknak* és *Miskoltziaknak* kevesebbet ártottak. A' kik most jönnek *Egerből*, azt beszélik, hogy a' mostani emberi köz, olly böv borheli termésre még nem emlékezik, a' milyet az idén reménylenek. A' vetések itt körülöttünk mindenütt igen szépek, és, hogy az aratásunk jó lesz, azt kétségeskedés nélkül hiszszük. — Bár tsak már arathatnánk. — Az élet' árra hol alább, hol fellyebb jár, mint a' *Barometrum*: de a' 30 márijánál alább még tiszta búzát most se kaphatunk, holott a' piatzuk minden heti vásárban tele van gabonával, búzával. A' múlt héten Országos Vásár lévén nállunk, fok volt a' szarvas marha, még pedig olyanokat lehetett oltsó pénzen venni, mint a' milyenek a' leg-bövebb időben is drágábban költek volna el. Ezt a' pénznek szüke okozza. A' házrol házra kóldulni járó szegényeknek a' neve *Lé-gio*, a' kinek most tehetsége vagyon az alamisualkodásra, minden nap el-olthat egy köből búzát kanalanként; de még is már szünni kezd ez az iszonyú szegénység, minthogy tseresznyénk, paréjünk, gombánk, s. a. t. vagyon, a' mivel a' szegény ember a' kenyér' drágaságát enyhítheti. —

Pinetti nevü *mútató* (producáló) a' napokban nállunk vala, és három nap egymás után a' Város Theátrumában olly bámulásra méltóképpen mutatta *physica* meiterségeit, hogy fokban máig is azt tartják rólla, hogy nem maga van. — Öt látni, és túmánnyaért nem betsülni, lehetetlen. A' Tavafzon volt már tüzi játékunk is, de a' mely a' *Stuver*' originálljának: még tsak kitsinyben sem volt *Copija*



— egy ártatlan báránynak a hír-adás fzeréért a föld felé kellett volna utazni, de a melly, fzerentséjére még minek előtte ezen tsárdák és vendég fogadók dolgából nem igen provideált útra el-indúlhatott volna, le-ráztván hátáról a puska porral bélelt nyerget, a nézők' szemei elől el-tűnt, és — későbbre a bokrok között taláztatott meg. — Így jáltzatta-meg egy két hetes bárány a tjtott szájjal váró közönségnek ujj-ság' kívánását.

Az itt lévő Akadémiának Personálja ismét ne-vekedett: *T. P. Komáromy Ambrus* Ex-jesuita, az ifjuság' *Exhortátorává* tétérett Felséges Urunk által, melly hivatalához most egybe hozzá fogni fzendékozik. A' *Gymnáziumban* is rendelterett egy ilyetén *Lelki* tanító: Ex-jesuita *T. P. Taschler*, minden Vasárnap deák *Lelki* tanításokat fog-tartani. Az egész országban azon lábra fog-állitani az ifjuságra nézve az Isteni tisztelet, a' mellyen volt ditsőséges emlékezetü *Hazánk'* édes *Annya Mária Therésia* idejében. — A' *T. P. Comáromy* fel-emeltetése által ürehsen maradott *Poésismek* Tanító székére, melyhez 500 forint esztendei fizetés vagyon kötve, a' jövő *September' 14-dik* napján itt *Kassán Concursus* fog-tartatni.

A' múlt hónapban két itt fogságban lévő *Franzia* Katonák duelliroztak, és egyik a' másikat úgy találta, hogy szörnyü halált halt — az ollót két felé szakasztották, s-páltzákra kötvén tsináltak magoknak töröket. — Ismét fel-kiálthatni itt: Melly okos és ki-gondoló az ember, a' maga életének vesztét szerző eszközöknek készítésében!

Éppen most hallom hitelesen, hogy a' *Hegyallyai* meg-fagyalt szöllök újra ki-fakadván, már virágoznak, és nem tsekély termést ígérnek. Kár is lett volna *Tokai* bornak tsak fél napig is nem lenni! *Verum ne dixi Mercuri?*

úgy vagyoni

D. P.